

РОЛЬ НОВИХ НАУКОВО-ВИРОБНИЧИХ СТРУКТУР ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ

Провозін М.В., аспірант

Науковий керівник – д.е.н., проф. Телетов О.С.

Сумський державний університет

(40007, м. Суми, вул. Р.-Корсакова, 2 тел. (095) 30-30-947)

E-mail: niviriy@meta.ua

The features are the creation of new regional integrated economic-organizational, scientific-industrial structures. There are an example of a possible creating of scientific and technology park and business incubator in the Sumy region cities as Sumy and Shostka.

Потужний розвиток інформаційних технологій в Україні мало позначився на інноваційній діяльності машинобудівних промислових підприємств. Особливо це стосується технічних інновацій, тобто розроблення, виробництва та випуску нових товарів. Впровадження АСУП, робототехніки, вітчизняних систем автоматизованого проектування минулих років у цілому не переросли в конкретні технічні інновації на вітчизняних промислових підприємствах. Цей дисбаланс може бути подоланий шляхом впровадження нових об'єднаних економіко-організаційних (комерційних) та науково-виробничих структур. Основний принцип господарювання таких структур полягає в тому, що її власник здає інженерні підготовлені ділянки в оренду промисловим компаніям, що суттєво відрізняється від механізму діяльності спеціальних (вільних) економічних зон.

Першими спробами впровадження таких систем можна вважати створені у 1970-1980 роках минулого століття ще за колишнього СРСР науково-виробничі й виробничі об'єднання та спроба впровадити так звані технопарки в 2000-х роках [1]. На сьогодні в Сумській області, яка останнім часом досить успішно намагається долати наслідки економічної кризи 2008-2011 років, існують такі умови перспективного створення подібних структур. До основних з них належать: *регіональні науково-промислові комплекси* – сукупність самостійних організацій з науково-виробничого циклу створення; *технополіси* – спеціально створений науково-виробничий комплекс, який охоплює весь цикл інноваційних робіт, з розвинутою інфраструктурою сфери обслуговування, що охоплює територію окремого міста, *науково-технологічні парки* – науково-виробничий (здебільшого територіальний) комплекс, що містить дослідницький центр з компактною виробничою зоною, в якій на умовах оренди можуть розташовуватись й малі наукоємні фірми (технопарки безпосередньо здійснюють розробку і впровадження нових технологій у виробництво); *бізнес-інкубатори (інноваційні центри)* організації, що створюються місцевими органами влади або великими компаніями з

метою «виросування» нових видів бізнесу [2] (завданням інкубатору є надання можливості новоствореній фірмі за 2-5 років «стати на ноги», фінансово та технічно зміцнити й знайти своє місце на відповідному ринку, внаслідок чого одні успішні фірми поступово розширюються й знаходять основне місце виробництва продукції за межами інкубатора, інші – фірми-невдахи змушені «вибути з ігри», тобто залишити інкубатор).

Цілком природно охопити територію межі якої приблизно співпадатимуть з адміністративними утвореннями: областями, районами тощо. Так, в економіці регіону в складі подібного комплексу може функціонувати університет, дослідницькі державні та приватні установи національного рівня, промислові корпорації чи їхні відділення, що спеціалізуються на виробництві інноваційної продукції, окремі середні й малі виробники, установи виробничого та побутового сервісу від банків та страхових компаній до культурних закладів, стадіонів та центрів розваг – тобто важливих складових «якості життя», що сприятиме ефективному розвитку таких центрів.

Так, в Сумській області існують два досить потужні промислові придатні для цього території: північний регіон із центром у місті Шостка та безпосередньо обласне місто Суми. В Шостці – це колишнє ВО «Свема», за радянських часів відомий на весь світ виробник кіно- та магнітофонної плівки. В Сумах – це компактна територія нинішнього практично не працюючого АТ «Селмі» (за радянських часів Сумський завод електронних мікроскопів ім. 50-річчя ВЛКСМ, з 1984 року – ВО «Електрон»), свого часу відоме на весь світ підприємство з наукового приладобудування. Тут існує потужний парк універсального виробничого обладнання, устаткування наукових лабораторій та випробувальних стендів, певна частина кваліфікованих кадрів, що на сьогодні перебиваються тимчасовими заробітками.

За допомогою науково-технологічних парків, бізнес-інкубаторів можна створити відповідний промислово-технічний центр. Такий підхід має залучити до роботи наукові: інженерний, фізико-технічний та інформативно-комунікаційний потенціали навчальних, дослідницьких та проектних закладів, не виключаючи залучення спеціалізованих установ з інших регіонів, тим більше, що сучасна система Інтернет практично нівелює територіальну роз'єднаність.

1. Современные инновационные структуры и коммерциализация науки : монография / под ред. А.А. Мазура. – Харьков : Полиарт, 2000. – 254 с.

2. Телетов О.С. Передумови та принципи моделювання кластерів регіональної економіки // Соціально-економічна мотивація інноваційного розвитку регіону : монографія / О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 213-240.